

JUSTIS- OG
BEREDSKAPSDEPARTEMENTET
Postboks 8005 Dep.
0030 OSLO

Deres ref.:

Vår ref.: 16/6164/THEV

Dato: 09.02.2016

Høringsuttalelse - endringer i utlendingslovgivningen (innstramninger II)

Det vises til høringsnotatet datert 28.12.2015 med en rekke forslag om endringer i utlendingsloven og utlendingsforskriften som skal gjøre det mindre attraktivt å søke om asyl i Norge. Frist for høringsinnspill er 09.02.2016.

Kommunene er ikke på listen over høringsinstanser i denne høringen. Formannskapet synes dette er uheldig. Integrering av flyktninger og asylsøkere skjer i kommunene som har stor kunnskap om hva som hemmer og fremmer inkluderingen av nyankomne flyktninger.

Samtidig som kommunene er under et sterkt press fra staten om å bosette flere flyktninger kommer regjeringen med innstrammingsforslag til utlendingsloven som vil kunne få store konsekvenser for de nye innbyggerne i kommunene og påvirke deres livssituasjon. Moss kommune sender derfor en høringsuttalelse til disse innstrammingsforslagene.

Denne høringsuttalelsen kan av tidsmessige grunner ikke legges frem for bystyret innen departementets høringsfrist. Den legges derfor frem for formannskapet.

Moss kommune har et desentralisert asylmottak og skal bosette en rekke nyankomne flyktninger som er i femårsperioden der de utløser integreringstilskudd og som vil bli berørt av innstrammingsforslagene dersom de iverksettes. Moss kommune avgrenser uttalelsen til temaene som i sterk grad berører integreringen i kommunen. Uttalelsen er avgrenset til å sette søkelyset på økonomiske og praktiske konsekvenser dersom disse innstramningene vil bli vedtatt.

6 Endringer i regelverket for beskyttelse

6.3 Innføring av midlertidig beskyttelse

Departementet foreslår i høringsutkastet at utlendingsmyndighetene gis mulighet til å gi begrensede tillatelser som ikke danner grunnlag for varig opphold uten å ta stilling til beskyttelsesgrunnlaget i sakene.

Slike tillatelser kan ha en varighet av inntil to år. Dette mener departementet kan gi utlendingsmyndighetene større handlingsrom i situasjoner med stor tilstrømning av asylsøkere. I dag er det slik at de fleste som får innvilget flyktningstatus eller subsidiær beskyttelse får innvilget oppholdstillatelse som danner grunnlag for varig opphold i riket. I saker der det er tvil om søkerens identitet gis det ofte årlige tillatelser som ikke

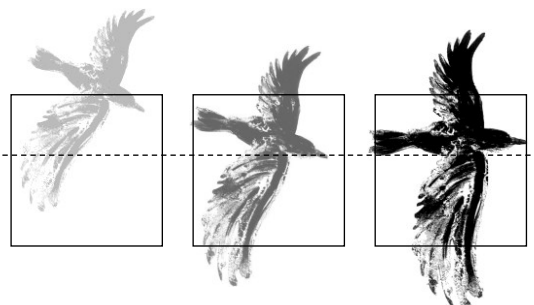
danner grunnlag for varig opphold.

Kommunalavdeling økonomi og organisasjon

Rådhuset postboks 175, 1501 Moss T 69 24 80 00 F 69 24 80 01

E post@moss.kommune.no I www.moss.kommune.no

Org.nr. 944383476 Bankkonto 1080 29 65600

Det er ikke tatt stilling til hva slags andre rettsvirkninger denne midlertidige beskyttelsen skal gi bortsett fra at den bør gi rett til arbeid. Dersom en slik tillatelse ikke skal gi andre virkninger bør det vurderes om utlendingsforvaltningen i større grad skal kunne gi midlertidige arbeidstillatelser inntil søknaden er behandlet. Hvis ikke kan denne midlertidige beskyttelsen bli en «sovepute» for utlendingsforvaltningen og være starten på en lang saksbehandlingsprosess.

Det er slik at kun tillatelser som danner grunnlag for varig opphold gir grunnlag for rett og plikt til deltakelse i introduksjonsprogram og rett til norskopplæring. Det er viktig at dersom kommunene skal gi et økt tjenestetilbud til denne gruppen, som for eksempel norskopplæring, må man se nærmere på finansieringsordningen for norskopplæringen for innvandrere.

Fornytt beskyttelsesvurdering for enslige mindreårige asylsøkere ved fylte 18 år

Regjeringen er bekymret for den økte mengden enslige mindreårige asylsøkere og særlig for at barn kan bli brukt som "ankerbarn" for resten av familien i hjemlandet. Det foreslås å stramme inn regelverket for denne gruppen for å gjøre det mindre attraktivt for familier å sende barn til Norge som et forsøk på å bedre situasjonen for familien. Konkret foreslår departementet at asylsøkere under 18 år som etter en barnesensitiv vurdering har rett til beskyttelse eller som ikke har rett til beskyttelse men som ikke kan returneres til hjemlandet på grunn av at det ikke finnes kjente omsorgspersoner, skal gis en midlertidig tillatelse frem til de fyller 18 år da beskyttelsesgrunnlaget vil vurderes på nytt. Tillatelsen gir ikke grunnlag for permanent oppholdstillatelse eller familiegjennforening og dersom den nye vurderingen konkluderer med det ikke finnes et oppholdsgrunnlag i Norge plikter utlendingen å returnere til hjemlandet.

Moss kommune vil advare mot forslaget.

Forslaget vil skape en svært usikker livssituasjon for ungdommene. Det vil gjøre det vanskeligere å motivere til undervisning og aktiviseringstiltak.

I tillegg vil det kunne medføre at mange ungdommer forsvinner og oppholder seg ulovlig i Norge og andre land i Europa. Det vil også være en stor oppgave for kommuner og mottak som skal arbeide med å følge opp disse enkeltpersonene.

7 Endringer i regler om familiegjennforening

I høringsnotatet fra departementet foreslås det betydelige innskjerper i vilkårene for å få innvilget familiegjennforening. Det foreslås blant annet et krav om fire års arbeid og utdanning i Norge for flyktninger. Underholdskravet skal sikre at familien er selvforsørget og vil kunne ha et bedre utgangspunkt for å bli integrert når de kommer. I dag er det unntak for flyktninger og personer som er blitt innvilget subsidiær beskyttelse. Det legges i høringsnotatet opp til at det kan gjøres unntak fra fireårskravet dersom særlige grunner tilsier dette.

Mange av flyktningene i Norge har nær familie som oppholder seg i flyktningeleire eller andre utrygge områder. En mulig konsekvens av denne innstrammingen kan være at flere familier kan velge å komme seg til Norge gjennom å reise gjennom Europa. Moss kommune mener konsekvensene av innskjerpingene i regelverket bør utredes bedre. Det bør også gjøres en konkret vurdering av hvor stor familiegjennforening det er med det gjeldende regelverket.

8 Skjerpede krav for permanent oppholdstillatelse

I høringsnotatet legges det opp til skjerpede krav for å få permanent oppholdstillatelse i Norge, også for personer som har fått innvilget beskyttelse i Norge. En permanent oppholdstillatelse gir rett til opphold i riket uten tidsbegrensinger og gir utvidet vern mot utvisning, uten behov for fornyelse.

Departementet foreslår følgende vilkår:

- Vilkår om at utlendingen må bestå en prøve i norsk på nivå A1 eller bedre.
- Vilkår om bestått prøve i samfunnskunnskap.

- Vilkår om selvforsørgelse de tre siste årene i Norge. Her er det i høringsutkastet ikke fastsatt et nivå men angitt at utgangspunktet bør tas i gjeldende utlendingsforskrift § 10-7 der det nevnes arbeidsinntekt, pensjon (andre periodiske ytelser), egne midler og studielån/stipend.

Moss kommune er enig at det er helt vesentlig for å lykkes med å få til god inkludering av innvandrere og flyktninger at de som kommer raskt behersker norsk og tilegner seg kunnskaper om det norske samfunnet.

Etter 3 år i Norge bør alle i hvert fall være kommet så langt i dette kvalifiseringsløpet at de behersker norsk på A1 nivå som innebærer en elementær kjennskap til norsk språk. Kunnskap om norsk kultur og samfunnsliv er også nødvendig. Derfor legger Moss kommune stor vekt på å ha høy kvalitet i sitt introduksjonsprogram og oppfølging av flyktninger.

Det er allerede vedtatt at det innføres krav om beståtte prøver i norsk og samfunnskunnskap for at utlendinger skal kunne få norsk statsborgerskap. Et ytterligere krav om en mindre omfattende prøve for å få innvilget permanent oppholdstillatelse vil kunne bidra til større fokus på den obligatoriske opplæringen i norsk- og samfunnskunnskapsopplæring også for denne gruppen.

Vilkåret om at utlendinger skal ha vært økonomisk selvhjulpne i tre år før de kan få permanent oppholdstillatelse vil kunne ramme personer fra land som de siste årene på grunn av krig og uro ikke har hatt fungerende utdanningssystemer og arbeidsmarkeder. Her ser vi ofte at andelen yrkesaktive er lav og mange må gjennom et langt kvalifiseringsløp i Norge før de kan delta i yrkeslivet.

Som beskrevet i flere av våre innspill vil de foreslåtte endringene i utlendingslovgivningen kunne medføre negative økonomiske konsekvenser for kommunene. Disse konsekvensene ber vi om at utredes og at eventuelle merutgifter kompenseres.

- Økt andel flyktninger med uavklart status
- Usikkerhet om tjenesteomfang
- Usikkerhet om økonomiske forpliktelser

Med hilsen

Therese Evensen
kommunikasjonsleder